

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságiból

Osztályozás

910.2

Szerző

Hely

Cím

Beszél a polgárkirály.

Idő

"1910"

Forrás:

A polgár

Bp.

1910 11/19

Helyszám

Beszél a polgárkirály

A munka, a szabadság és szellem El-dorádójának, az Egyesült Államoknak volt elnöke, Roosevelt Tivadar, a leghatalmasabb dinasztákat megillető tisztelet közepette járja országunkat. Ez a tisztelet és hódolat annál inkább megilleti, mert őt nem az örökösödés gépies rendje emelte könnyűszerrel a legnagyobb állam népe fölé, hanem a saját ereje, munkája, tudása. Egyéniségéről, amelyet bámulattal párosult szeretett és ünneplés övez a magyar fővárosban, az emberi műveltség tekintélye, a kultura dús gazdagsága és roppant energia sugárzik le és egész imponáló lényének és emberi tökéletességének a titka demokratikus elveinek törhetetlenségében rejlik.

Ez a nagy ember, amióta átlépte az ország határát, nem fukarkodik a szavakkal és minden alkalmat fölhasznál, hogy a magyar nemzetről elmondja véleményét. Nem udvariaskodó bókokat mond és nem a fejlődési vendégek beszédeiben megszokott sablonokat hallottuk tőle. Roosevelt nem bókol és nem fecseg. Az ő beszédeiben, mint egész lényében, tartalom van és ez a tartalom egy alaposan tanult ember pontos történelmi ismeretéből merit.

Roosevelt szavai egyenest a magyar

nemzetnek szólnak. És soha jobbkor nem hangzott el a magyarságot annyira fölrazó, nemzeti kötelességeinkre oly komolyan figyelmeztető, politikai sorsunkkal annyira összefüggő szózat, mint most Roosevelt szózata. Azokat a szavakat, amelyeket ez a nagy ember, Bécsnek való minden kedvezés nélkül, pusztán a magyarság megbecsüléséből mondott: minden magyar polgárnak lelkébe kell vésnie. Mert ébresztő szózat volt ez.

Most, amikor a tényező politikusok valósággal beleizzadnak abba a munkába, hogy elszíntelenítsék a nemzeti törekvéseket és amikor a bécsi politika bilincsekként nehezedik minden nemzeti energiára: jó Roosevelt és hatalmas szavaival szétdőngeti a lemondás opportunus politikájának álmos apostolait és fölrazza egész történelmi múltunk meglöbögöttségével a meggyávuult aluszékony önérzetet.

Ne hagyjunk magunkon másokat uralkodni, mert csak az az ember uralkodhat másokon, aki önmagán tud uralkodni! Ez volt jóformán az első szava hozzánk Rooseveltnek, aki hamarabb megtanulta a magyar nemzet történelmét, mielőtt eszébe jutott volna, hogy ellátogat Árpád nemzetének hazájába. Nem tartanám magamat művelt embernek — mondotta — ha ezt a történelmet nem ismerném. És meg is okolta ezt olyan magyarázattal, amely bizonyosága

volt annak, hogy Roosevelt csakugyan tudja, mi történt a honfoglalás óta a magyar nemzettel.

Olvassátok el, polgárok, az amerikai polgárkirály szavait! Így beszélt Roosevelt a magyar parlament talaján hirdelve a nemzeti törekvések törhetetlen kötelességeit! Megbotlani szabad, mondja az Egyesült Államok volt és leendő elnöke, mert nincs senki sem, aki ne botolhatna meg, de ha valaki elesik, azt fekke kell hagyni, mert nem érdemli meg, hogy föl-emeljék.

Akik hallották Roosevelt szavait, kigyult szemmel, föllángoló önérzettel néztek a nagy államférfiura, akinek a beszéde nemzeti ébresztő volt és hatása a hazafias érzések megújítását okozta.

Rooseveltnek kellett Magyarországra jönni, hogy éppen most, amikor nemzeti jogainkat akarják elaludni tőlünk: a nemzet lelkiismerete megszólaljon. Roosevelt megszólaltatta. Frázisok nélkül, hizelgés nélkül mondta el azt a gyönyörű orációt, amely a választások előtt álló Magyarorszában valósággal kortesbeszédként hangzik ama politika mellett, amely a polgárság uralmát követeli nálunk is, amely nem tette le a demokratikus elvek fegyverét és nem adta el magát a megalkuvás szellemének.